

VEILIG OP WEG

Een bedrijfswagen is een bijzonder handig stuk gereedschap. Of de medewerkers er ook optimaal gebruik van maken, kan blijken tijdens een toolboxmeeting.

■ TEKST: MATHILDE VAN HULZEN ILLUSTRATIE: BOB LEENDERS

‘Bestelbusje ontploft door lekke gasfles’, zo luidt de kop boven een foto in het Limburgs Dagblad, begin augustus 2004. Van het busje is duidelijk niet veel meer over. Blijkbaar was de kraan van een gasfles die achterin stond, niet goed dichtgedraaid. Het busje had zich ongemerkt met gas gevuld. Toen de eigenaar met een brandende sigaret instapte, volgde een ontploffing. Blussen bleek knap lastig, want een andere gasfles brandde via het overdrukventiel en een andere gasfles knalde.

Wie gasflessen en cilinders transporteert met een voertuig, vervoert gevaarlijke stoffen en moet voldoen aan de Wet Vervoer Gevaarlijke Stoffen (wvgs). Voor incidenteel gebruik zijn de regels minder stringent, maar ook dan is het beslist verstandig de regels uit de wet te volgen. Nooit roken bijvoorbeeld, zeker niet bij het laden en lossen. Vervoer drukhouders altijd met de afsluiter naar boven en met gesloten kraan. Ook zogenaamd lege gasflessen, want die bevatten altijd restgas.

Laat nooit de gasflessen vallen of hard stoten. Voorzie de afsluiters van de drukhouders tijdens het transport van de juiste bescherming (kap of kraag). Zet gasflessen en cilinders altijd goed vast, zodat ze bij snel optrekken of hard remmen niet kunnen omvallen of gevaarlijke ‘projectielen’ worden. Als de gasflessen samen met andere goederen zijn geladen, moeten alle goederen worden vastgezet. Zet tijdens het laden en lossen het voertuig op de handrem en schakel de

motor uit. De ventilatie moet voldoende zijn. Haal na aankomst meteen de drukhouders uit het voertuig, behalve als je een speciaal ingericht voertuig hebt of een ruim geventileerde laadruimte. En houd een geschikte brandblusser bij de hand met minimaal 2 kg poederinhoud, voor brandklassen A, B en C.

Schuivende lading

Bestelbusjes of werkbussen zitten vaak tjokvol gereedschappen en materialen. Alles bij de hand hebben op de werklocatie is makkelijk, maar met zo’n zwaar beladen bedrijfswagen moet je wel rekening houden met het gewicht aan boord. Zorg er dus voor dat de lading niet kan gaan rollen of schuiven, want dat maakt het voertuig instabiel. Als alle spullen naar één kant schuiven, terwijl je net een pittige bocht maakt, zou je wel eens heel ergens anders kunnen uitkomen dan je wilde. De inhoud van de bus moet dus goed gezekerd en gestuwd zijn. Let ook op het evenwicht, alle zware spullen aan dezelfde kant is geen goed idee. Wel een goed idee: regelmatig onderhoud en regelmatige inspecties op gebreken, vooral als er een laadplatform aan de bedrijfswagen zit.

Het klinkt misschien als een ANWB-cursus voor huisvrouwen, maar let er ook op dat het voertuig niet op een helling wordt geparkeerd. De parkeerrem redt het waarschijnlijk wel, maar bij het laden en lossen van zware lasten komt de stabiliteit in het gedrang. Bovendien kun je door een schuivende lading van het laadplatform of uit de wagen worden geduwd.

Ideaal tillen

En dan het laden en lossen zelf. Om rugklachten te voorkomen heeft de branche afgesproken dat je per persoon maximaal 25 kg mag tillen. Twee personen mogen maximaal 50 kg tillen. Die maxima gelden onder de meest ideale omstandigheden. Als je moet reiken, met gedraaide rug moet tillen, alleen met je vingers iets kunt vastpakken, erg vaak of erg hoog moet tillen, liggen deze maxima lager.

Overigens kan één keer verkeerd tillen al schade aan de rug veroorzaken. Denk maar eens aan het kratje bier dat je uit de kofferbak haalt, waarbij het ineens in je rug schiet. Daar kun je nog weken last van hebben. Maar dat kratje bier kan ook de druppel zijn die de emmer doet overlopen. En dan hang je een aantal weken thuis op de bank.

Aan welke klachten kun je herkennen dat je regelmatig te zware gewichten tilt? Aan spierpijn laag in de rug en spit (acute spierkramp) bijvoorbeeld. Dat gaat meestal vanzelf weer over. Maar slijtage van de tussenwervelgewrichten en een hernia (beschadigde tussenwervel-

TOOLBOXMEETING

Werknemers in de installatiebranche hebben dagelijks te maken met allerlei vormen van fysieke belasting en onveilige situaties. Dat kan op den duur leiden tot ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid. Toolboxmeetings zijn speciaal ontwikkeld om de fysieke belasting terug te dringen en (bijna-)ongelukken te voorkomen. Dit is het vijftiende deel uit de serie.

schijf) brengen je verder van huis. Trek dus bij rugklachten aan de bel, ook al denk je zelf dat het niet zoveel voorstelt.

Hondje met trekstang

Goed tillen is een kunst die prima kan worden geoefend tijdens een toolboxmeeting. Wie bijvoorbeeld moet draaien tijdens het tillen, moet dit met zijn voeten doen en niet met zijn rug. Dat doe je door je knieën te buigen, rug recht te houden en rustig te tillen. Je mag ook best iemand om hulp vragen. Een paar goede werkhandschoenen geven een betere grip en voorkomen snij- en schaafwonden. Nog beter zijn hulpmiddelen waardoor je niet meer zoveel hoeft te tillen of dragen bij het laden en lossen uit een bedrijfswagen. Al is het maar een gereedschapskoffer of -tas met eenvoudige schouderband (maar die mag natuurlijk niet zwaarder zijn dan 25 kg). Verder zijn er verrijdbare

gereedschapskisten verkrijgbaar in diverse uitvoeringen. Een palletwagen komt van pas bij het verplaatsen van zware voorwerpen, net zoals een steekwagen. Een (elektrische) trappensteekwagen kan de trap op en is ook geschikt voor draaitrappen. Op een vlakke ondergrond biedt een 'hondje' uitkomst, een platform op wielen, eventueel met een trekstang. Voor

een oppervlak met hindernissen, zoals drempels, is een pianokar geschikter vanwege de grote wielen. Zware of onhandige voorwerpen, zoals radiatoren of luchtkanalen, passen op een platenkar.

Ideaal is natuurlijk de bedrijfswagen die is voorzien van een laadlift. Dan is tillen en dragen niet meer nodig. De aandrijving kan elektrisch zijn, of hydraulisch. Zo'n lift past op diverse typen voertuigen, behalve als er al een trekhaak op zit. Praktisch is een inklapbare laadlift, maar dan moet er wel voldoende plaats over blijven in de bedrijfswagen. ◀

MEER INFORMATIE:

- www.missarbo.nl: op deze site staan naast bovengenoemde hulpmiddelen tevens hulpmiddelen voor andere fysiek zware werkzaamheden.
- Blauwe Boekje, hoofdstuk 3.6 (Tillen, houding en beweging), 5.13 (Veilig werken bij montage en/of samenbouwen van werktuigbouwkundige of elektrotechnische installatiecomponenten) en 5.29 (Veilig werken bij laden en lossen van materiaal).
- www.intech.nl

■ 'GOED IDEE, EEN TOOLBOXMEETING OVER BEDRIJFSWAGENS'

Bij Endenburg Elektrotechniek uit Rotterdam beschikken de zeventig monteurs over zo'n dertig bedrijfswagens. En dat wagenpark wordt binnenkort nog groter. Niet alleen omdat het aantal opdrachten en daarmee het personeelsbestand toeneemt, maar vooral omdat de monteurs zo gemakkelijk hun eigen materiaal kunnen mee nemen. In totaal werken er tachtig uitvoerende personeelsleden bij Endenburg, verdeeld over de divisies Utiliteit en Industrie. De medewerkers ontwerpen, installeren en onderhouden elektrotechnische systemen en installaties op het gebied van licht, energie, beveiliging, besturing en regeling. Verder levert het bedrijf professionele noodstroomvoorzieningen. Henk Mudde is senior-projectleider bij de divisie Utiliteit. Hij geeft zo nu en dan ook zelf een toolboxmeeting, meestal op locatie bij de projecten. Dat hoort bij het vca-certificaat van het bedrijf. 'Zo'n meeting is echt nuttig, want je maakt mensen bewust van waarmee ze bezig zijn. Ze gaan daardoor serieus met veiligheid om. Bovendien betrek je hen zo bij het werk, dat vinden ze prettig.' De toolboxmeetings worden op zowel de bouwplaats als kantoor gehouden en daarnaast vaak tijdens een afdelingsvergadering. P&O houdt bij hoeveel meetings er zijn geweest en wie welke bijeenkomst heeft gevolgd. De informatie komt van internet en uit het Blauwe Boekje. 'Specifiek over het laden en lossen van bedrijfswagens hebben we nog geen meeting gehouden', bekent Mudde. 'Wel over tillen en dragen trouwens. Maar dit onderwerp zou een goede aanvulling zijn. Zware lasten, zoals schakelkasten, laden de monteurs met een vorkheftruckje in, dat scheelt. En op de bouwplaats zijn voldoende mensen beschikbaar om te helpen uitladen. Verder hebben de monteurs geen gasflessen bij zich, wel een brandblusser. In de auto zitten speciale opbergrekken voor de materialen, bovenop een imperiaal. Maar het hangt van de monteur af hoe hij daarmee omgaat. Goed idee om daar instructies voor te geven.'